

BURMISTRZ TRZEMESZNA

ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 2, 62-240 Trzemeszno
tel. 61 41 54 306, tel./fax 61 41 54 412
www.trzemeszno.pl e-mail sekretariat@trzemeszno.pl

RO.0053.11.2016

Trzemeszno, dnia 08.09.2016 r.

08.09.2016
RADA MIEJSKA TRZEMESZNA
ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 2
62-240 Trzemeszno
tel. 61/415-41-06

Pan
Sławomir Peno
Przewodniczący
Rady Miejskiej Trzemeszna

Na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r., poz. 446, ze zm.) wnioskuję o zwołanie sesji Rady Miejskiej Trzemeszna w związku z koniecznością podjęcia załączonych uchwał.

Proponuję termin obrad na dzień **14 września 2016 r. godz. 15⁰⁰** w salce posiedzeń Urzędu Miejskiego Trzemeszna.

Z poważaniem

BURMISTRZ

Krzysztof Dereziński

W załączeniu:

1. Porządek obrad
2. Projekty uchwał – 3 sztuki

Porządek obrad
XXXV/2016 sesji Rady Miejskiej Trzemeszna
w dniu 14 września 2016 roku

1. Otwarcie obrad XXXV/2016 sesji Rady Miejskiej Trzemeszna.
2. Stwierdzenie QUORUM.
3. Powołanie sekretarza obrad XXXV/2016 sesji Rady Miejskiej.
4. Przyjęcie porządku obrad XXXV/2016 sesji Rady Miejskiej.
5. Podjęcie uchwał w sprawie:
  - a) o zmianie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości Popielewo, zabudowanej punktem skupu zwierząt,
    - opinia Komisji Finansowej, Rozwoju Gospodarczego i Obszarów Wiejskich Rady Miejskiej,
    - opinia Komisji Społecznej Rady Miejskiej,
    - dyskusja,
    - podjęcie uchwały,
  - b) w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Wojciecha Bąka z Kozłowa,
    - opinia Komisji Finansowej, Rozwoju Gospodarczego i Obszarów Wiejskich Rady Miejskiej,
    - opinia Komisji Społecznej Rady Miejskiej,
    - dyskusja,
    - podjęcie uchwały,
  - c) w sprawie nadania pośmiertnie Wojciechowi Bąkowi z Kozłowa Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno
6. Zamknięcie obrad XXXV/2016 sesji Rady Miejskiej Trzemeszna.

BURMISTRZ

Krzysztof Dereziński

Załącznik nr ... do protokołu
Nr .../2016 z sesji Rady Miejskiej
Trzemeszna z dnia 2016 r.

*Przewodniczący
Komisji Popielewo
08.09.2016*

12.08.2016
RADA MIEJSKA TRZEMESZNA
ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 10
62-240 Trzemeszno
tel. 61/415-41-06

PROJEKT
UCHWAŁA Nr .../2016
RADY MIEJSKIEJ TRZEMESZNA
z dnia 2016 roku

o zmianie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości Popielewo, zabudowanej punktem skupu zwierząt.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit "a" ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446; ze zmian.), art. 37 ust. 2 pkt. 1 w związku z art. 34 ust. 6, 6a i 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2015 r. poz. 1774, ze zmian.) oraz § 1 pkt 1 uchwały nr LXII/412/2010 Rady Miejskiej w Trzemesznie z dnia 28 kwietnia 2010 roku w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali i budynków użytkowych, w tym garaży ich najemcom lub dzierżawcom (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 160, poz. 3026)

RADA MIEJSKA
uchwała, co następuje:

§ 1

W uchwale Nr XXXII/297/2016 Rady Miejskiej Trzemeszna z dnia 29 czerwca 2016 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości Popielewo, zabudowanej punktem skupu zwierząt wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 2 wykreśla się ust. 3.

§ 2

Wykonanie uchwały zleca się Burmistrzowi Trzemeszna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Związek Hodowców i Producentów Rolnych w Trzemesznie pismem z dnia 30 sierpnia 2016 roku wystąpił o zmianę trybu płatności za nabywaną w trybie bezprzetargowym nieruchomość gruntową położoną w miejscowości Popielewo, zabudowaną punktem skupu zwierząt.

Przychylając się do wniosku Związku o zmianę trybu spłaty należności z tytułu ceny nabycia nieruchomości oraz mając na uwadze stanowisko Wydziału Prawnego i Nadzoru Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, który kwestionuje zasadność umieszczania w uchwałach materii zastrzeżonej do kompetencji organu wykonawczego wykreśla się z tekstu uchwały zapis, który reguluje kwestię płatności za zbywaną przez gminę nieruchomość.

Trzemeszno, dnia 26 sierpnia 2016 roku.

Opracował:
Dariusz Jankowski
Zastępca Burmistrza
Kierownik Referatu Gospodarki Nieruchomościami
i Spraw Komunalnych

BURMISTRZ
Krzysztof Dereziński

Zastępca Burmistrza

Dariusz Jankowski

*Proszę o opinię: 19.09.16
Kawęcki*

Załącznik Nr do protokołu
Nr /2016 sesji Rady Miejskiej Trzemeszna
z dnia 2016 roku

- Projekt -

**UCHWAŁA Nr / /2016
RADY MIEJSKIEJ TRZEMESZNA
z dnia 2016 roku**

19.09.16
RADA MIEJSKA TRZEMESZNA
ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 2
62-240 Trzemeszno
tel 61/415-41-06

w sprawie wzniesienia pomnika upamiętniającego Wojciecha Bąka z Kozłowa.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446, ze zmian.)

**RADA MIEJSKA
uchwała, co następuje:**

§ 1.1. Postanawia się wznieść pomnik upamiętniający Wojciecha Bąka z Kozłowa, działacza spółdzielczości bankowej, sołtysa Kozłowa, wielkiego społecznika i patrioty, zamęczonego przez Niemców w 1939 roku, według projektu, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

2. Pomnik będzie usytuowany na nieruchomości gruntowej położonej w Kozłowie, w ewidencji gruntów oznaczonej jako działka nr 107, stanowiącej własność Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego „Trzemeszno” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Trzemesznie.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzemeszna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
/-/ Sławomir Peno

UZASADNIENIE

Idea upamiętnienia Wojciecha Bąka z Kozłowa (1972-1939), w miejscu gdzie żył i prowadził działalność społeczną, wreszcie gdzie zginął męczeńską śmiercią została zainicjowana przez Miejsko-Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie i jest wspólną inicjatywą Gminy oraz jej partnerów, to jest sołectwa Kozłowo, Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego „Trzemeszno” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Trzemesznie oraz Piastowskiego Banku Spółdzielczego.

Wojciech Bąk niewątpliwie należy do grona wielkich i wybitnych Trzemesznan, którzy swoją pracą i działalnością w środowisku lokalnym zasłużyli na pamięć i szacunek. Przymiot społecznika pracującego dla ludzi i Ojczyzny, oddanego sprawom publicznym wpisuje się doskonale w nurt pracy organicznej.

Niewiele jest miejsc poświęconych Wojciechowi Bąkowi, w naszej gminie jest to tylko tablica na budynku Banku Spółdzielczego w Trzemesznie wmurowana w 1987 roku. Będzie to więc kolejna trwała forma upamiętnienia, obecna w przestrzeni publicznej, dająca splendor gminie i atut w wymiarze turystycznym, co ważne usytuowana na terenie wiejskim w miejscu gdzie żył, działał i zginął Wojciech Bąk.

Projekt pomnika został pozytywnie zaopiniowany przez Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie. Częścią projektu jest także zagospodarowanie przestrzeni wokół pomnika, jak utwardzenie terenu, wykonanie tablicy informacyjnej, usytuowanie elementów małej architektury i zieleni, która nada temu miejscu walory atrakcji turystycznej, zwłaszcza że przez ten teren przebiegają dwa szlaki turystyczne. Sam pomnik będzie stanowił blok granitowy o wymiarach 135x85x25 cm, na którym zostanie umieszczona tablica z czarnego granitu z inskrypcją odnoszącą się do zasług, aktywności i męczeńskiej śmierci tego zasłużonego Polaka.

Pomnik będzie usytuowany w Kozłowie, na części działki nr 107, stanowiącej własność Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego „Trzemeszno” spółka z o.o. w Trzemesznie w miejscu nieistniejącego domu Wojciecha Bąka. Właściciel terenu dokonał gruntownego uporządkowania terenu, wznowił granice działki oraz jest w trakcie wydzielenia działki na cele miejsca upamiętnienia, którą deklaruje przekazać na własność Gminy Trzemeszno.

Stosownie do treści art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446; ze zmian.) podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi, a także wznoszenia pomników należy do prerogatyw, czyli wyłącznej kompetencji organu stanowiącego gminy.

W związku z powyższym, także dla podniesienia rangi inicjatywy wzniesienia pomnika Wojciecha Bąka podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione i konieczne.

Opracował: *Dariusz Jankowski*
Zastępca Burmistrza

Zastępca Burmistrza

Dariusz Jankowski

BURMISTRZ

Krzysztof Dereziński

Treść napisu na tablicy pamiątkowej:

PAMIĘCI
WOJCIECHA BAKA Z KOZŁOWA (1872-1939),
DZIAŁACZA SPÓŁDZIELCZOŚCI BANKOWEJ,
SOŁTYSA KOZŁOWA,
WIELKIEGO SPOŁECZNIKA I PATRIOTY.
TU MIESZKAŁ I PONIÓSŁ ŚMIERĆ
ZAMĘCZONY PRZEZ NIEMCÓW W 1939 ROKU.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI

PAŹDZIERNIK 2016

Zastępca Burmistrza

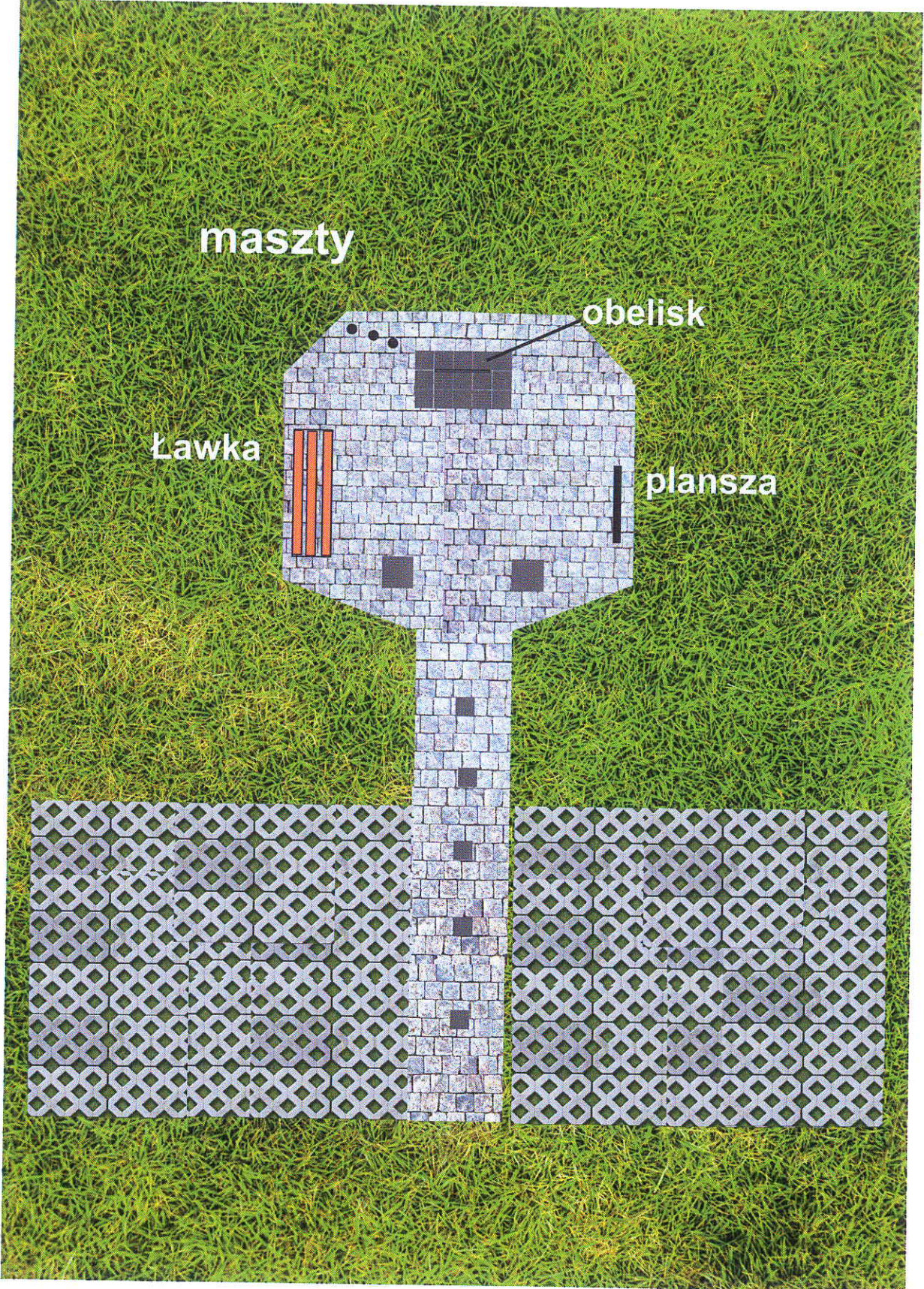
Dariusz Jankowski

obelisk wizualizacja

maszty

obelisk

ławka

plansza

tablica wym 100 x120 cm

CICHY BOHATER WOJCIECH BĄK Z KOZŁOWA

Wojciech Bąk

Wojciech Bąk (1872 - 1939) należy do grona wielkich i wybitnych Trzemeszian, którzy swoją pracą i działalnością w środowisku lokalnym zasłużyli na pamięć i szacunek. Przymiot społecznika pracującego dla ludzi i Ojczyzny, oddanego sprawom publicznym sprawia, że wpisuje się on doskonale w nurt pracy organicznej.

Wojciech Bąk urodził się 15 lutego 1872 roku w Strzelcach koło Mogiła. Pochodził z katolickiej, wielodzietnej rodziny. Rodzice: Antoni Bąk i Anna Split prowadzili gospodarstwo rolne. Po śmierci ojca matka sprzedała gospodarstwo rolne i przeniosła się z dziećmi do Gniezna. Wojciech uczył się profesji nauczycielskiej w Seminarium Nauczycielskim w Gnieźnie. Po przybyciu do Kozłowa zatrudnił się jako zarządca majątku u niemieckiego gospodarza Majera. Ożenił się 8 listopada 1897 roku z mieszkającą po sąsiedzku Wandą Zielińską, z którą miał ośmiu dzieci. Wojciech Bąk był właścicielem jednego z największych gospodarstw we wsi Kozłowo (około 75 ha ziemi).

Gospodarstwo Wojciecha Bąka w Kozłowie około 1900 r.

SPPOLECZNIK I PATRIOTA

Wojciech Bąk miał duszę urodzonego społecznika. Był wielokrotnie wybierany sołtysiem, przewodniczącym Komitetu Rodzicielskiego Szkoły w Kozłowie. Interesował się także porządkami szkoły i najbiedniejszych uczniów. W czasie swych wycieczek w szkole często opowiadał młodzieży o trudnych czasach zaborów, o powstaniach narodowych.

Wojciech Bąk pełnił niejaką rolę opiekuna społecznego we wsi, nosząc pomoc i radę. Cechowała go ogromna życzliwość wobec tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej. Swoją aktywnością wyzwał w środowisku lokalnym silny solidaryzmy społeczny. Polacy, tacy jak Wojciech Bąk, stawali na wysokości zadania. Na zebraniach Kółka Rolniczego, którego był prezesem, dzielił się swoimi doświadczeniami w prowadzeniu gospodarstwa i zachęcał ich do stosowania nowoczesnych metod w produkcji rolnej. Użył też kalkulacji i opłacalności produkcji. Był również racjonalizującym gruntem, z jego fachowej porady korzystali także mieszkańcy oddleglejszych wsi, m.in. Jastrzębowa, Gołębek, Ławek.

Gdy wybuchła I wojna światowa i pojawiła się nadzieja na klęskę wroga, Wojciech Bąk zaangażował się w szereg armii pruskich. Był przede wszystkim patriotą, czemu dał wyraz stawiając opór zaborem niemieckiemu podczas Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 roku i swą codzienną postawą wobec spraw Ojczyzny.

Wojciech Bąk w szeregu karabinów (czwarty od lewej) przed Bazyliką w Trzemesznie

DZIAŁALNOŚĆ BANKOWA

Wojciech Bąk wiele czasu poświęcił działalności w Banku Ludowym w Trzemesznie. Była to walka o kulturę, walka o ekonomię. Od 1897 roku był członkiem Kasy Pożyczkowej dla miast Trzemeszna i okolicy. Dwa lata później pełnił funkcję ławnika na Walnym Zgromadzeniu Kasy Pożyczkowej Spółki (w 1899 i 1900 roku). Do składu Rady Nadzorczej pierwszy raz został wybrany podczas zebrania 9 marca 1902 roku. W latach 1903 i 1909 roku podczas Walnego Zebrania Kasy Pożyczkowej w Trzemesznie, Wojciech Bąk pełnił funkcję sekretarza. Cieszył się dużym zaufaniem Rady Nadzorczej, był tzw. członkiem „do pionu”. W pewnym okresie podjęto Wojciecha Bąka figurę obok podpisu księdza Piotra Waszyńskiego, Patrona Związku Spółek Zarobkowych.

Wojciech Bąk był współzałożycielem powstałego w 1905 roku Banku „Rolnik” w Trzemesznie oraz późniejszym jego kierownikiem. Od 1933 roku pełnił obowiązki przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Trzemesznie. Urząd sprawował do wybuchu II wojny światowej.

Siedziba Banku Ludowego „ROLNIK” przy pl. 4 Kłobuckiego w Trzemesznie ok. 1925 r.

TRAGICZNY WRZESIEŃ 1939

W Kozłowie mieszkało wielu Niemców, którym nie podobała się społeczna praca i patriotyczna postawa Wojciecha Bąka. W niedzielę 10 września 1939 roku nieprzyjacieli znalazł się w Kozłowie. W godzinach popołudniowych kalby hitlerowskich karabinów uderzyły w drzwi domu Wojciecha Bąka. Gospodarza wywołano na drogę. Niemcy chcieli urządzić widowisko, swoim zamieszkałym tu rodakom, a jednocześnie wyrzucić postrach na Polaków. Niemiecy zabierali widok przedmiotów, krzyków i uderzeń, żądali, aby wolał głośno: Polska już zginęła! Ale maltretowany patriota nie ugiął się i wolał donośnym głosem: Jesteście Polakami nie zginęła! Bito go bez opamiętania, domagając się, aby powtarzał: Polska już zginęła! Wojciech Bąk krzyknął znów głośno: Polska była, jest i będzie! Powtarzał to wielokrotnie, budząc coraz większą

Niemcy pozwolili na udział w pogrzebie tylko żonie i córce. Zwłoki bohaterki sołtysa spoczywają na cmentarzu przy kościele w Strzyżewie Koscielnym, wówczas parafialnym dla Kozłowa.

KU PAMIĘCI

W 1987 roku na budynku Banku Spółdzielczego w Trzemesznie umieszczono tablicę pamiątkową ku czci Wojciecha Bąka. Przywołuje ona pamięć sołtysa wsi Kozłowa, społecznika i patriotę, zamęczonego przez hitlerowców we wrześniu 1939 roku. Została ona wmurowana i odsłonięta dzięki sygnałom społecznym i inicjatywie kierownika Banku Spółdzielczego, Grzegorza Janakowskiego.

Idea upamiętnienia Wojciecha Bąka z Kozłowa, w miejscu gdzie żył i prowadził działalność społeczną, wrzesień gdzie zginął męczennik śmiercią została zaimplementowana przez Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie i jest wspólną inicjatywą Gminy oraz jej partnerów, to jest sołectwa Kozłowa, Przewodniczącego Przemysłu Ziemiańskiego „Trzemeszno” sp. z o.o. w Trzemesznie oraz Piastowskiego Banku Spółdzielczego w Janikowie. Rada Miejska Trzemeszna na sesji w dniu 14 września 2016 r. nadała Wojciechowi Bąkowi pośmiertnie tytuł Honorowego Obywatela Gminy Trzemeszno oraz podjęła uchwałę o wniesieniu usytuowanego tutaj pomnika.

Tablica upamiętniająca Wojciecha Bąka na gmachu Banku przy placu 4 Kłobuckiego 3 w Trzemesznie (1987)

Znał: Antoni Kierczyński, Wojciech Bąk, Trzemeszński Mieszczyk hitlerowskiej Armii.

Projekt: KAMIENIE PAMIĘCI - Z MODLITWĄ OJCZYŻYNE 1939-1989. Cichy bohater - sołtys z Kozłowa: Wojciech Bąk, grupa projektowa uczniów Gimnazjum nr 4 im. Polaków Noblistów w Gnieźnie.

Słowa wykrzywane przez maltretowanego Wojciecha Bąka „Polska była, jest i będzie” pozostały w pamięci i brzmią do dzisiaj jak modlitwa za Ojczyznę

Projekt: Dariusz Janowski
Wykonanie: Agencja Reklamowa KREATYWNI

Tablicę ufundował Piastowski Bank Spółdzielczy w Janikowie

Proces opiniacji Komisji Sesyjowej 08.09.2016

Załącznik Nr do protokołu
Nr /2016 sesji Rady Miejskiej Trzemeszna
z dnia 2016 roku

- Projekt -

Woj. 080916
RADA MIEJSKA TRZEMESZNA
ul. Gen. Henryka Dąbrowskiego 2
62-240 Trzemeszno
tel 61/415-41-06

**UCHWAŁA Nr / /2016
RADY MIEJSKIEJ TRZEMESZNA
z dnia 2016 roku**

w sprawie nadania pośmiertnie Wojciechowi Bąkowi z Kozłowa Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 roku, poz. 446, ze zmian.) oraz § 2 ust. 2 uchwały Nr VIII/83/2015 Rady Miejskiej Trzemeszna z dnia 29 kwietnia 2015 roku w sprawie zasad nadawania Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno oraz wzoru i zasady nadawania Medalu Honorowego Gminy Trzemeszno (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 3132)

**RADA MIEJSKA
uchwala, co następuje:**

§ 1. W uznaniu zasług dla Gminy i spółdzielczości bankowej w Trzemesznie postanawia się nadać pośmiertnie Wojciechowi Bąkowi z Kozłowa, działaczowi spółdzielczości bankowej, sołtysowi Kozłowa, wielkiemu społecznikowi i patriocie, zamężonemu przez Niemców w 1939 roku Honorowe Obywatelstwo Gminy Trzemeszno.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzemeszna i Przewodniczącemu Rady Miejskiej Trzemeszna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
/-/ Sławomir Peno

UZASADNIENIE

Nadanie Honorowego Obywatelstwa Gminy Trzemeszno pośmiertnie Wojciechowi Bąkowi z Kozłowa (1972-1939) doskonale wpisuje się w niezwykle cenną i szczytną ideę upamiętnienia tego wybitnego Polaka w miejscu gdzie żył i prowadził działalność społeczną, wreszcie gdzie zginął męczeńską śmiercią.

Idea upamiętnienia została zainicjowana przez Miejsko-Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie i jest wspólną inicjatywą Gminy oraz jej partnerów, to jest sołectwa Kozłowa, Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemniaczanego „Trzemeszno” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Trzemesznie oraz Piastowskiego Banku Spółdzielczego. Także na forum Gminnego Komitetu został zgłoszony wniosek w sprawie nadania honorowego obywatelstwa Wojciechowi Bąkowi, któremu oficjalnie patronuje Burmistrz Trzemeszna i Przewodniczący Rady Miejskiej Trzemeszna.

Wojciech Bąk niewątpliwie należy do grona wielkich i wybitnych Trzemesznian, którzy swoją pracą i działalnością w środowisku lokalnym zasłużyli na pamięć i szacunek. Przymiot społecznika pracującego dla ludzi i Ojczyzny, oddanego sprawom publicznym wpisuje się doskonale w nurt pracy organicznej.

Niewiele jest miejsc poświęconych Wojciechowi Bąkowi, w naszej gminie jest to tylko tablica na budynku Banku Spółdzielczego w Trzemesznie wmurowana w 1987 roku, zatem wzniesienie pomnika będzie kolejną ważną i trwałą formą upamiętnienia, która będzie obecna w przestrzeni publicznej, dając splendor gminie i atut w wymiarze turystycznym.

Niewątpliwie Wojciech Bąk, także poprzez nadanie tytułu Honorowego Obywatela Gminy Trzemeszno, dołączy do grona wybitnych i zasłużonych Trzemesznian, a Jego sylwetka i dokonania zostaną szerzej przedstawione i docenione.

W związku z powyższym w uznaniu zasług dla Gminy i spółdzielczości bankowej w Trzemesznie postanawia się nadać pośmiertnie Wojciechowi Bąkowi z Kozłowa, działaczowi spółdzielczości bankowej, sołtysowi Kozłowa, wielkiemu społecznikowi i patriocie, zamęczonemu przez Niemców w 1939 roku Honorowe Obywatelstwo Gminy Trzemeszno.

W załączeniu tekst obrazujący życie i dokonania Wojciech Bąka, który będzie umieszczony na tablicy informacyjnej.

Opracował: *Dariusz Jankowski*
Zastępca Burmistrza

Zastępca Burmistrza

Dariusz Jankowski

BURMISTRZ

Krzysztof Dereziński

CICHY BOHATER WOJCIECH BĄK Z KOZŁOWA

Wojciech Bąk należy do grona wielkich i wybitnych Trzemesznian, którzy swoją pracą i działalnością w środowisku lokalnym zasłużyli na pamięć i szacunek. Przymiot społecznika pracującego dla ludzi i Ojczyzny, oddanego sprawom publicznym sprawia, że wpisuje się on doskonale w nurt pracy organicznej.

Wojciech Bąk urodził się 15 lutego 1872 roku w Strzelcach koło Mogilna. Pochodził z katolickiej, wielodzietnej rodziny. Rodzice: Antoni Bąk i Anna Splitt prowadzili gospodarstwo rolne. Po śmierci ojca matka sprzedała gospodarstwo rolne i przeniósła się z dziećmi do Gniezna. Wojciech uczył się profesji nauczycielskiej w Seminarium Nauczycielskim w Gnieźnie. Po przybyciu do Kozłowa zatrudnił się jako zarządca majątku u niemieckiego gospodarza Majera. Ożenił się 8 listopada 1897 roku z mieszkającą po sąsiedzku Wandą Zielińską, z którą miał ośmioro dzieci. Wojciech Bąk był właścicielem jednego z największych gospodarstw we wsi Kozłowo (około 75 ha ziemi).

SPOŁECZNIK I PATRIOTA

Wojciech Bąk miał duszę urodzonego społecznika. Był wielokrotnie wybierany sołtysem, przewodniczącym Komitetu Rodzicielskiego Szkoły w Kozłowie. Interesował się także potrzebami szkoły i najbiedniejszych uczniów. W czasie swych wizyt w szkole często opowiadał młodzieży o trudnych czasach zaborów, o powstaniach narodowych.

Wojciech Bąk pełnił niejako rolę opiekuna społecznego we wsi, niosąc pomoc i radę. Cechowała go ogromna życzliwość wobec tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji materialnej. Swoją aktywnością wyzwał w środowisku lokalnym silny solidaryzm społeczny. Polacy, tacy jak Wojciech Bąk, stawali na wysokości zadania. Na zebraniach Kółka Rolniczego, którego był prezesem, dzielił się swoimi doświadczeniami w prowadzeniu gospodarstwa i zachęcał ich do stosowania nowoczesnych metod w produkcji rolnej. Uczył też kalkulacji i opłacalności produkcji. Był również rzeczoznawcą gruntu, z jego fachowej porady korzystali także mieszkańcy odleglejszych wsi, m.in. Jastrzębowa, Gołąbek, Ławek.

Gdy wybuchła I wojna światowa i pojawiła się nadzieja na klęskę wroga, Wojciech Bąk zaciągnął się w szeregi armii pruskiej. Był przede wszystkim patriotą, czemu dał wyraz stawiając opór zaborcy niemieckiemu podczas Powstania Wielkopolskiego 1918/1919 roku i swą codzienną postawą wobec spraw Ojczyzny.

DZIAŁALNOŚĆ BANKOWA

Wojciech Bąk wiele czasu poświęcił działalności w Banku Ludowym w Trzemesznie. Była to walka o kulturę, walka o ekonomię. Od 1897 roku był członkiem Kasy Pożyczkowej dla miasta Trzemeszna i okolicy. Dwukrotnie pełnił funkcję ławnika na Walnym Zgromadzeniu Kasy Pożyczkowej Spółki (w 1899 i 1900 roku). Do składu Rady Nadzorczej pierwszy raz został wybrany podczas zebrania 9 marca 1902 roku.

W latach 1903 i 1909 roku podczas Walnego Zebrania Kasy Pożyczkowej w Trzemesznie, Wojciech Bąk pełnił funkcję sekretarza. Cieszył się dużym zaufaniem Rady Nadzorczej, był tzw. człowiekiem „do pióra”. W pewnym okresie podpis Wojciecha Bąka figuruje obok podpisu księdza Piotra Wawrzyniaka, Patrona Związku Spółek Zarobkowych.

Wojciech Bąk był współzałożycielem powstałego w 1905 roku Banku „Rolnik” w Trzemesznie oraz późniejszym jego kierownikiem. Od 1933 roku pełnił obowiązki przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku Ludowego w Trzemesznie. Urząd sprawował do wybuchu II wojny światowej.

TRAGICZNY WRZESIEŃ 1939 ROK

W Kozłowie mieszkało wielu Niemców, którym nie podobała się społeczna praca i patriotyczna postawa Wojciecha Bąka. W niedzielę 10 września 1939 roku nieprzyjaciel znalazł się w Kozłowie. W godzinach popołudniowych kolby hitlerowskich karabinów uderzyły w drzwi domu Wojciecha Bąka. Gospodarza wywleczono na drogę. Niemcy chcieli urządzić widowisko, swoim zamieszkałym tu rodakom, a jednocześnie wyrzucić postrach na Polakach. Niemieccy żołnierze wśród przekleństw, krzyków i uderzeń, żądali, aby wołał głośno: **Polska już zginęła!** Ale maltretowany patriota nie ugiął się i wołał donośnym głosem: **Jeszcze Polska nie zginęła!** Bito go bez opamiętania, domagając się, aby powtarzał: **Polska już zginęła!** Wojciech Bąk krzyknął znów głośno: **Polska była, jest i będzie!** Powtarzał to wielokrotnie, budząc coraz większą wściekłość oprawców. Młoda Niemka z Kozłowa atakowała go szablą. Długo trwało, zanim sołtys stracił przytomność. Jeden z napastników powiedział do Wojciecha Bąka: „Zabiliśmy cię tu na miejscu jak psa, ale męcz się sam, aż zdechniesz”. I poszli. Wojciech Bąk cierpiał długo na śmiertelnym łożu, zadane rany nie chciały się goić. Niezwykle pracowity i pełen miłości dla Ojczyzny Wojciech Bąk zmarł 14 grudnia 1939 roku.

Niemcy pozwolili na udział w pogrzebie tylko żonie i córce. Zwłoki bohaterskiego sołtysa spoczywają na cmentarzu przy kościele w Strzyżewie Kościelnym, wówczas parafialnym dla Kozłowa.

KU PAMIĘCI

W 1987 roku na budynku Banku Spółdzielczego w Trzemesznie umieszczono tablicę pamiątkową ku czci Wojciecha Bąka. Przywołuje ona pamięć sołtysa wsi Kozłowo, społecznika i patrioty, zamęczonego przez hitlerowców we wrześniu 1939 roku. Została ona wmurowana i odsłonięta dzięki sygnałom społecznym i inicjatywie kierownika Banku Spółdzielczego, Grzegorza Jankowskiego.

Idea upamiętnienia Wojciecha Bąka z Kozłowa, w miejscu gdzie żył i prowadził działalność społeczną, wreszcie gdzie zginął męczeńską śmiercią została zainicjowana przez Gminny Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Trzemesznie i jest wspólną inicjatywą Gminy oraz jej partnerów, to jest sołectwa Kozłowo, Przedsiębiorstwa Przemysłu Ziemiaczanego „Trzemeszno” sp. z o.o. w Trzemesznie oraz Piastowskiego Banku Spółdzielczego w Janikowie.

Rada Miejska Trzemeszna na sesji w dniu 14 września 2016 roku nadała Wojciechowi Bąkowi pośmiertnie Honorowe Obywatelstwo Gminy Trzemeszno oraz podjęła uchwałę o wniesieniu usytuowanego tutaj pomnika.

Słowa wykrzywane przez maltretowanego Wojciecha Bąka „Polska była, jest i będzie” pozostały w pamięci i brzmią do dzisiaj jak modlitwa za Ojczyznę.

Źródło:

- Antoni Kierczyński, Wojciech Bąk, Trzemeszeński Miesięcznik Informacyjny Kosynier.- Projekt ---
- *KAMIENIE PAMIĘCI – Z MODLITWĄ OJCZYŹNIE 1939-1989, Cichy bohater – sołtys z Kozłowa: Wojciech Bąk*, grupa projektowa uczniów Gimnazjum nr 4 im. Polskich Noblistów w Gnieźnie.

Opracował: Dariusz Jankowski

Zastępca Burmistrza
Dariusz Jankowski